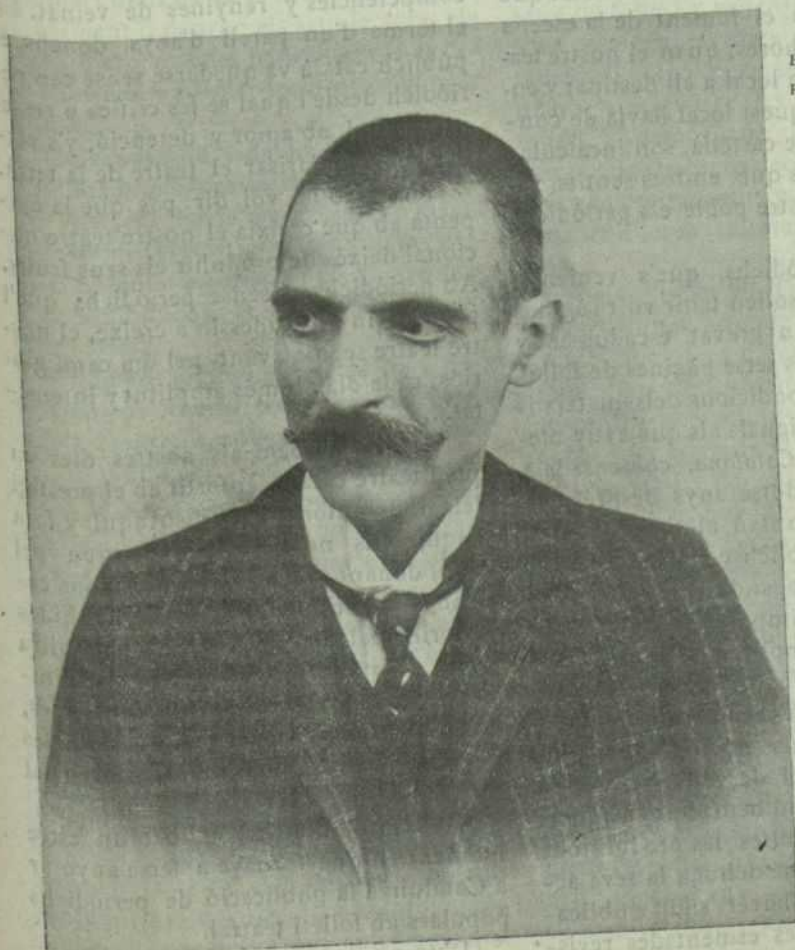

Any II Núm. 53

1 Janer 1909

ESCRITORS CATALANS:
RAMON RAMON VIDALES.

32 PAGINES DE FO-
LLETI. Avuy donem,
sencera, CAVALLERIA
RUSTICANA.

15 cèntims

Periòdichs populars ab folletí teatral

Bastants anys enrera, quan el nostre teatre nacional no havia pas assolit, ni en quantitat ni en qualitat de producció les altures d'avuy, varen comensar a iniciar-se entre nosaltres aquesta mena de publicacions destinades a fomentar entre la multitud catalana, l'afició al teatre de la terra, a popularisar noms d'autors y d'actors eminents y a fer comprendre y estimar els esforços y bona voluntat que s'esmersaven en el foment de la escena catalana. . Aleshores, quan el nostre teatre tenia sols un local a ell destinat y encara, dintre d'aquest local havia de conviure ab el teatre castellà, son incalculables els beneficis que, en tots sentits, varen portar al nostre poble els periòdichs ab folletí teatral.

Aquets periòdichs, que's venien a quinze cèntims, solien tenir vuit pàgines de text, ab algún gravat escadusser y contenien ademés setse pàgines de folletí. L'aspecte y condicions dels mateixos eren exactament iguals als que avuy ofereix *La Escena Catalana*, comensada a publicar deu o dotse anys després. Ja n'hi havia prou ab això, aleshores, per tenir content al públich y cumplir ab el fi de cultura y propaganda que aquets periòdichs s'havien imposat.

Y de que'l compliren a la perfecció, bona prova n'es l'actual afició al teatre de la terra tant extesa avuy arreu de Catalunya. Molts dels nostres aficionats notables deuen el desvetllament de la seva vocació a l'acció benefactora d'aquets periòdichs y son moltes les produccions teatrals catalanes que deuen la seva actual popularitat a l'haver sigut publicades de folletí en les esmentades revis-

tes... Elles corrien de mà en mà, se ficaven per tot arreu, y no hi havia poble ni poblet ahont no fossin llegides y comentades.

Mes heus aquí que, sobtadament, ara l'un, ara l'altre, anaren morint aquets periòdichs, uns per manca de competent direcció en la tria d'obres repartides de folletí, y els altres per haver caigut en competencies y renyines de veinat. En el terme d'un parell d'anys, donchs, el públich català va quedar-se sense cap periòdich desde'l qual se fes crítica o ressenya teatral, ab amor y detenció, y's vetllés per popularisar el teatre de la terra.

Mes això no vol dir pas que la empena ab que creixia el nostre teatre nacional deixés de produhir els seus fruits. Ab periòdichs y sense periòdichs que'l protegissin y l'ajudessin a creixe, el nostre teatre seguia avant pel seu camí gloriós, cada dia ab més amplitut y intensitat...

Y aixis arribem als nostres dies en que'l teatre català, enfortit ab el prestigi dels nous autors, ha vensut aquí y fora d'aquí. Els nostres actors corren pel mon, donant a coneixe produccions catalanes y elles, encara, son traduïdes als principals idiomes estrangers. D'altra part, a Catalunya son rebudes ab simpatia y aplaudides en els nostres teatres, convenientment traduïdes al català, les obres mestres de totes les literatures del mon.

Heus aquí, donchs, arribat un altre moment en que tornava a ferse anyorar a Catalunya la publicació de periòdichs populars ab folletí teatral.

D'un quan temps ensà aquesta nece-

1
ca-
ni
en-
ara
ets
ent
de
en
En
el
ne-
se-
st-
a-
a-
a-
s-
el
s-
o-
i-
en
gi
ra
el
i-
s-
a-
-
s-
s-
el
e
r
s

sitat se feya imprescindible. Bona proba'n son les diferents temptatives que's venien fent, les quals, sino's veyen coronades ab l'èxit, no era pas per manca d'oportunitat en l'aparició, sino, més aviat, per la falta d'acert ab que's realisaven...

Finalment, per aixó, va apareixe *La Escena Catalana*. Aquesta benemèrita publicació destinada a repartir, reimpresses, les obres d'en Pitarra y alguna que altra producció, conseqüència del teatre *pitarresch*, ha estat en els nostres dies, la primera revista catalana de caràcter popular (15 cèntims) que ha conseguit fer-se un públich. *La Escena Catalana* ha complert molt bé ab el seu comés y sols agraïment li deuràn els seus lectors, els quals, mercès a ella, hauràn aprés de llegir en català y estimar les nostres glories pasades.

Molts anys de vida li desitgem, car ella dona la mà a certa mena de públich que fins ara havia permanescut massa allunyat de les nostres coses y li fa possible, no enfarfegantlo ab trascendències ni complicacions, la afició al primitiu teatre català.

Un quant temps després de *La Escena Catalana*, va apareixe el primer nombre de *Teatralia*, aquesta bonica revista que ab tant d'acert dirigeix el nostre estimat amic y col·laborador Rafel Marquina. Ella ve a representar com la tendència oposada a *La Escena Catalana* y les seves pàgines respiren un gran afany de original modernitat. Però nosaltres no'ns ocupariem d'ella ja que ni el seu preu (20 cèntims) consent que se la classifiqui entre les populars, ni, fins ara, havia repartit folletí. Era un periòdich de caràcter doctrinal, molt ben escrit y presentat, ahont, preferentment, hi trobaven ressó les altes elocubracions crítiques.. Si'n fem esment aquí, es sols perquè, en el seu darrer nombre, dona la nova d'unes importants reformes que prepara y mercès a les quals entra casi

de plè en el genre de periòdichs que ressenyem en aquest article.

Teatralia, donchs, desde el nombre vinent, sense modificar el seu preu de venda, redueix el text a setze pàgines y'n publica trenta dugues de folletí. Elogiem com se mereix la oportunitat de semblant reforma y esperem que *Teatralia* ajudarà intensament a l'obra de popularisació del nostre teatre nacional.

DE TOTS COLORS, en la mida de les seves forces, també li ha contribuït forsa, creyem, a n'aquesta obra de divulgació. Aparegut a primers del any passat, publicant setze pàgines de text y setze de folletí y venentse a quinze cèntims, desseguida, aixís que les circumstàncies li varen permetre, va augmentar fins a vintiquatre les pàgines del seu folletí. Ademés, ha publicat a preus extraordinàriament econòmichs, altres diverses produccions y ab tot plegat, ha constituït una selecta biblioteca catalana...

Si aixó ha fet DE TOTS COLORS durant el seu primer any de vida, molt més promet fer d'aquí endavant, ja que aquesta empresa no té pas un caràcter mercantilista, sino que mira, ab preferència, a complaure al públich guiantlo pel bon camí y donantli tot y encara més de lo que li es possible. A n'aquest objecte, DE TOTS COLORS destina els seus guanys a millores y pot, per consegüent, ja desd'avuy, publicar trentadugues pàgines de folletí sense per aixó disminuir el text del periòdich ni augmentar el preu de venda... DE TOTS COLORS, donchs, dona 48 pàgines per 15 cèntims, cas veritablement únich a Catalunya.

Aixís creyem ajudar, dintre del nostre camp d'acció, a l'actual desvetllament de Catalunya. Y aixís, podem repetir encara avuy, sense inmodestia, sino ab tota veritat, y ab plena justícia que DE TOTS COLORS es la revista més int-

ressant y econòmica que surt a Catalunya...

Semblant afirmació, per ningú possible de ser desmentida ab justícia, ens omple de fè y coratge al comensar l'any nou. Y si durant aquest any el públich, tal com ha fet fins ara, segueix ajudantnos, no serà De Tots

COLORS ingrati als seus favors y la nostra estimada revista popular no serà pas la que's quedi enrera en l'obra de cultura que ha emprés y en la qual tant y tant bé l'ajuden y pot ser vinguin a ajudarla altres Revistes, germanes de la nostra en bona fè y amor al públich català.

Visions de posta

A n'Antoni Pugés

LA VERGE

*Les pàlides y roges clarors del sol morent
tenyien de colors l'estany mitg adormit.
Un aire capvespral movia dolsament
els lliris y les roses del gay jardí florit.*

*Calmosament els cignes de belles formes plenes
y d'arroganta posa nedaven ab encis
per sobre de les aigues llustroses y serenes,
y el broll un cant desfeya en ritme anyoradis.*

*A poch a poch la Verge—l'amiga de les flors—
pel parch se passejava besant les flors hermoses
ab besos qui naixien de virginals amors;*

*y en la quietut augusta d'aquella hora suprema
la Verge se perdia, com amorosa emblema,
per el jardí cobert de lliris blaus y roses...*

LA MARQUESA

*Passava pel jardí y les flors la saludaren,
dels alts rosers flairosos les roses la besaren
—les roses vermelloses d'encesos coralins
que com besantes boques florien parch endins.—*

*La pàlida Marquesa sentí una formigor...
el bes d'aquelles roses li feu venir dolor:
passaren per sa testa visions enlluernadores
qui duyen llum d'amor de ja esvahides hores;
sos llavis qui eren pàlits, sens foch y decandits
agrivols regustaren els besos estingits.*

*Y en els recorts punyents d'uns temps qui eren millors
y quins humitejaven sos ulls d'atjur ab plors,
besant folla les roses entre elles se perdia
sentint que de son ànima la foyentut fugia!*

ALFONS BELLERA.

Eduard Coca y Vallmajor

Per una de les tristes ironies de la sort en Coca que ha mort en diada de festes ha sigut enterrat en la més assenyalada de l'any, la de Nadal. El pobre malalt, que temps ha que ho estava, ha deixat aquesta existència víctima d'una alevosia de la mort quan menys ho esperava, quan tenia el cap plé d'ilusions de fer, de treballar, quan acabava d'obtenir un èxit franch y sorollós, qu'era com una entrada triomfal en la nova carrera de comediògraf que s'havia imposat.

Tot lo que d'ell podríem dirne, les alabances que podríem cantarne com a autor y com a home, ho fèrem ja en un de nostres nombres passats, quan ens honràrem publicantli el retrat, pressentint ja, l'èxit que ha obtingut la seva divertida comedia *Gent d'ara*. Alèshores remetem als nostres llegidors, deixant per ara que la nostra ploma adolorida dediqui un trist recort al amich, al bon amich Coca y Vallmajor.

Per tots nosaltres, per totes les persones que'l coneixien, que l'havien sentit, que havien admirat son bonhumor constant, son enginy viu, s'agredolsa ironia, la seva mort els ha produhit viva dolor, al ensemps que'ls ha omplert l'esperit de la pahorosa sensació de que havien perdut quelcòm d'irreparable, d'únich en els presents moments.

Perque en Coca era tot un temperament. En ell la broma, el xisto, l'ironia eren cosa natural may filles de cap esforços, eren ell mateix, y malgrat les penes que pogués passar, els dolors fisichs o morals que l'atuhissin, en Coca sabia fer riure o riure ell mateix de ses propies dolors, però ab un agredols que treya tota causticitat a l'ironia.

Proba n'es d'aquest seu temperament el que darrerament, malalt y en son llit de mort, aprofitava'ls lleures que'l dolor

li deixava pera acabar una obra pera el Novetats, de la que segons diuen les darreres escenes n'han sigut escrites ab suprems dolors, plens els polsos d'éter reconfortador pera evitar al pobre malalt les obchines fatídiques, funestes precursors de la mort.

Mes, en els darrers moments de sa vida, l'Eduard Coca, ha tingut una alegria per què no dirho?... y ha sigut la de rebre el volum de *Gent d'ara* que nosaltres hem editat. Tots els que'l coneixien y saben l'ilusió ab que'l nostre anyorat amich s'havia prés la publicació de la seva darrera obra, sabràn la certesa de les nostres paraules. Ell l'esperava'l volum, l'esperava ab una ilusió gran, potser malaltissa y algunes hores abans de sa mort el tingué entre ses mans. Per nosaltres que'ns comptàvem entre'ls seus amichs, es aquest un detall que'ns commou. Ell sabia l'amor y compte ab que nosaltres haviem empresa aquesta publicació; ell ens estimava, ens havia protegit y hauria seguit fentho. Còm ens va plaure, donchs, l'haverli donat aquesta, en malhora, satisfacció!

Descansi en pau l'amich, l'artista; descansi en pau, mentres nosaltres, que un jorn l'havem plorat, may deixarem d'anyorar-lo, may el podrem olvidar.

En Pere Romeu

En la nostra crònica anterior remembràvem incidentalment els «Quatre Gats» y poch podríem pensarnos que avuy novament ne parlaríem ab una trista ocasió qu'encara que preveyem, ens ha sorprés ab la violència de lo irreparable: en Pere Romeu, el popular Pere, el característich hostaler d'aquell deliciós cabaret, ha mort.

Certament que sense haver sigut artista, té dret a ocupar un lloch honorable en nostres

ressenyés: la seva obra, sense esser obra directament activa, fou ben influentia y meritòria.

Allà, al entorn de la taula qu'ell presidia assegut en ample poltrona abacial, s'hi reunien un aixam d'artistes que ab llurs dites y converses feyen d'aquell lloch un agradós congrés hont de tot se parlava, tot s'hi discutia ab aquell mitg riurer irònic que era la nota característica de tots els assumptes. Y en Pere, ab la eterna pipa a la boca y uns blens rebels que li pampelluguejaven davant dels ulls y qu'ell apartava ab un gest acostumat, espero nava als contrincants, apaibagantlos quan les paraules s'encastellaven massa, afeginthi nou caliu quan ne mimbava l'interés.

En aquell ambient simpàtic a tot serho y que tant trovem a faltar tots els que hi concurrem, naixien belles manifestacions d'art, y ara les «Sombres», després les petites exposicions en la sala dels «titelles, algun cop música escullida, devegades interessants atraccions, sosprenien als habituals parroquians y els hi feyen agradable l'estada en el cafè y cada cop més atractiva la silueta de'n Pere qu'era esdevingut una vera institució.

Fa poch temps ens condolguè l'ànima la nova de que, greument malalt, en Romeu havia sigut portat a Roses; la millora que n'esperàvem no ha vingut.

La aubada d'aquest Nadal ha estat pel bon amich la seva posta.

Del temps

Dafnis s'ha convertit aquets dies en un perfecte *flaneur*. Ha resseguit «els vells carrers de ma ciutat» com diu el poeta y les amplies vies dels Aixamplis, y a tot arreu hi ha vist lluhir la febre d'exposició qu'aquets dies se desenrotlla. Bronzes y alabastres, afiligranats cristalls, delicats mobles, cuidades joyes brodades ab policromades gemes, ostentoses ornamentacions, tot lo qu'enjoia nostra vida s'es vessat darrerament com del mitològich corn en els aparadors de totes las botigues.

A ca'n Parés n'han recullit una bona ruixada y entre mitg de tants y tants objectes artístichs y selectes hi hem pogut veure teles molt dignes per si soles d'atreure l'atenció d'intel·ligents y profans. «Llissò musical», den

Roman Ribera ocupa'l lloch de preferència: deliciós interior de tonalitats y lineas encertadíssimes; una figura den Brull de lo mellor que li hem vist; algunes de les hermoses teles den Barrau darrerament exposades y les consabudes y delicadament executades flors den Tolosa. Paissatges firmats per en Meifren—un hermós triptich de visions mallorquines—Casas Abarca—tres teles de colorit vibrant y magistral factura—Galwey—un «Oliverà» evocador d'una naturalesa despullada de tot inútil postís—Urgell, Baixeres, Graner... Val la pena d'anarhi.

Y ara, Dafnis pren comiat de vosaltres, cars llegidors, ab la frase de rúbrica aquets dies: «Felis any nou».

DAFNIS.

Desde el meu balcó

Veureu, amables llegidors, que al caure la darrera batallada del últim día del any m'estava, cómodament assentat y ab un cigarret entre'ls llavis, en el meu despaig llegint y meditant un pregon llibre de filosofia quan heusaquí que uns cops donats als vidres del balcó me sobressaltaren tot: ràpidament vaig alsarme y ab accent que la por feya tremolós vaig demanar:

—Qui hi ha?

—No temeu que soch jo—respongué, part de fora, el que havia colpejat els cristalls.

—Y qui sou vos?

—Tant prompte m'heu oblidat...

«Extranya visita—vaig pensar entre mi—deu ser aquesta, quan a hores tant intempestives de la nit elegeix ab tota naturalitat el balcó pera introduirse a casa teva.»

—Per l'amor de Deu—gemegà la veu—obriu, que aquí fora fa un fret que gela: tot jo tremolo...; permeteume que

us fassi avinent que tant mateix sou ben desconsiderats ab els que recordantse de vos venen a saludarvos y a compartir el caliu de la vostra llar.

Fent esforços de flaqueza vaig obrir de bat a bat las portes de la balconera y acompanyant l'invitació ab una cerimoniosa inclinació de cap:

—Passeu si us plau y sense fer compliments que aquí es a casa vostra...

El personatge entrà ab el front alt; ni tant sols el coneixia de vista; empró, y a judicar per les apariencies, se tractava de una bona persona; el seu vestit y el seu calsat encara que bruts de pols y fanch conservaven un sagell d'elegancia. en el seu front ample y espaiós s'hi marcaven dues o tres arrugues; el seu rostre ovalat y completament afeitat, era de una palidesa cadavèrica; els seus ulls, a través de les pestanyes llargues y negres, preñien reflexes fosforescents; en els seus llavis, fins casi bé transparents, s'hi dibuixava un somriure amarch...; ab desembrás prengué seient ab una cadira que hi havia al costat de la meua taula.

—Us prego que dissimuleu la meua llibertat, però, la veritat, estich fatigadíssim; figureu-vos que ab lo que va de nit no paro de rodar y que abans no punti l'aua me toca corre molt—y m'esguardà fixament pera sorprendre l'efecte que en mi produien les seves manifestacions.

La meua sorpresa crexia per graus y restava pal·plantat al seu davant sense gosar mirarlo per por de topar ab la seva diabòlica mirada.

—La manera de presentarme us ha estranyat, no m'ho negueu que bé prou que ho denuncia el vostre astorament.

—Si... veritablement...—formularen, finalment, els meus llavis.

—M'explicaré! el curt espay de temps de que dispoço en relació a la missió que aquet vespre tinch de cumplir damunt la terra no'n permet pujar y baixar esca-

les... y per altre part els homes, si la meua vinguda no els agafés desprevinguts, tampoch me les obririen les portes de casa seva...

—Llavors qui sou vos?—Era tan extraordinari lo que acabava d'escoltar que tot el meu cos se sotraquejà com baix l'impressió de una descarga eléctrica.

—Jo, soch...—digué el desconegut ab geste serè—potser molt y potser rès, car això depén del sentit en que interpreteu y el cas que feu de les meves paraules... Vinch sencillament pera que'm digueu quins han estat els vostres actes durant l'any que acaba de transcorre.

—Ja veureu—vaig respóndreli ab sorna, car el seu aspecte de bon jan, y els seus moviments reposats, havien acabat pera allunyar de mi tota temensa—me sembla que aquestes hores son més apropiat pera donar als nostres cossos el repòs, que les exigencies de la nostra naturalesa reclama, en un llit ben tou y calentó, que pera possàrnosles a la llum de aquest bech de gas referintnos histories velles.

—Jo't ben rejuro—exclamà'l foraster ab els ulls plens d'indignació—que'l pés feixuch y insolent de la teua resposta caurà damunt les teves espatlles.

—Còm s'entén?—vaig cridar fora de mí, cloguent els punys—no content en introduirvos a hora tant inoportuna y pel balcó a casa meua, preteneu fiscalisar les meves accions com si les lleys no amparessin el meu dret (el més sagrat y el més gran de tots els drets de que sortosament disfrutem els homes), d'obrar com millor me plasqui sempre y quan la meua conducta no caigui dins la sanció del Còdich Penal, del Còdich Civil, del Còdich Mercantil... de la llei de policia, de la de ferrocarrils... de les ordenances municipals... y de un altre munió de Còdichs, lleys, reglaments, ordenances, reals ordres y reals decrets que no tinch per què enumerarvos; y per que m'he

negat a satisfer la vostra indiscreció me ompliu de impropis y acabeu amenantme ab uns càstichs extranys que ni tant sols he comprés, ni ganes; es decen- ta aquesta forma de comportarvos ab mí? Sapigheu que no estich disposat a tole- rar per més temps les vostres imperti- nencies y cas de que us empenyessiu en seguir pel camí emprés us previnch que no'm manquen criats que'm lliuraran de vos a garrotades y de pas us entregaran a les benefactores mans de la justícia que us seguirá procés per allanament de mo- rada ab l'agravament de nocturnitat.

—Oh, home, home! Tinch les cames segades de tant caminar, he seguit tota la terra: la vall, la montanya; he entrat en totes les cases: la del rich, la del menes- terós, la del sabí, la del ignorant, y arreu m'han expulsat ab reganys y cops com un gos foraster... quin significat tanca la pregunta que us endresso, que una volta l'heu oïda us redresseu grollers contra mí amenassantme ab criats que'm baldran a garrotades?... què pretench de vosal- tres pera que'm tracteu ab tanta crudel- tat?... qui soch jo y qui sou vosaltres que'ls nostres camins van tant distanciat l'un de l'altre?... Tinch les cames sega- des de tant caminar, el cor llassat de tan- tes injurys, els vestits esqueixats per les espines del camí y el calsat brut del fanch y de la pols de tantes carreteres, y no puch, no puch continuar pujant fins al cim de les montanyes ni devallar fins al cor de les valls... Homes, escolteu tots plegats el meu darrer mot: he trucat a les vostres llars implorant una paraula de sinceritat y no heu volgut, pretextant frívols excuses, confessarvos ab mí y la vostra mateixa soperbia vos perderá, car jo us dich que la meua veu, temps a ve- nir, ressonará fins a lo més pregón de tot de la vostra ànima y pera esmortuir el seu sò no us valdrán les estratagemes que ara useu, car per damunt les lleys que'ls vostres Códichs tanquen n'hi ha

un altre d'eterna, fonda, essenciama teixa de la vida, que constantment ofeneu ab la vostra conducta y a mí, y sols a mí es a qui teniu de penedirvos de tot cor de haverla trepitjada pera que us absolgui del vostre greu pecat...

...Tot d'una vaig tornar en mí y ab la mà dreta vaig fregarme ab forse els ulls: estava sol, completament sol en el meu despaig; tot allò, donchs, havia es- tat un somni... Se veu que boy llegint y meditant aquell laberintich llibre de filo- sofia se m'havien anat, poch a poquet, cloguent els parpres...

Al diable, donchs, aquell extranger que entrava pel balcó al meu despaig y'm demanava comptes dels meus actes y al negarme jo a donalshi s'havia descapde- llat ab un paragraf mancat de tot sen- tit...

Durant l'any que acabava de trans- corre, no havia menat una vida sossega- da?... donchs a quina imaginaria lley havia pogut desobeir ab la meua con- ducta que'm calgués fer acte de contri- ció? ..

Y mentres me despullava per ficarme al llit, me reya del somni y dels tràngols y esveraments que m'havia produït.

M. C. PARDAS.

PRINCIPAL

Decididament el nostre gros públich es pa- triarcal y aimant dels excessos; no es d'estranyar donchs que l'anunci de la funció d'ignoscents, ab els seus corresponents tips de riure, debuts estrafalaris y sorpreses inversemblables om- plis els teatres; ab la sinceritat que'ns carac- terisa hem de confessar qu'es molt lamenta- ble aquesta costúm de un quan temps ensà adaptada pel nostre públich de lliensarse sols el teatre quan la funció anunciada se separa de lo corrent o ordinari en el ben'entés de la

paraula... ni tant ni tant poch, senyors meus, car totes les exageracions, poden conduir a funestes conseqüències!...

Per lo que's veu la empresa de aquet teatre va al *grà* y comensà la *broma* a la tarde. Se representà en primer lloch *El birralo di Preston* o *El llam de la guerra, General Mil homes* (segurament el xiste de aquet titol deu consistir en la seva llargaria), arranjamant o lo que sigui de la comedia castellana *El heroe por fuerza*. L'obra resulta forsa plaent de veure y no dubtem que s'aguantarà als cartells car fora y tot dels Ignocents farà riure de debó. El senyor Santpere interpretà el seu personatge ab la vis-còmica en ell acostumada; els demés molt encaixats.

El detectiu *Jeph Roch Homs* consecuençia humorística del «Detectiu Sherlock Holmes» original den Salvador Bonavia, es una comedieta plena de situacions ensopegades y xistes de bona lley que donà lloch a qu'el senyor Santpere llois totes les seves admirables facultats y fés del tipu del popular detectiu una acabada caricatura. El públich rigué de valent lo qual vol dir que si el senyor Bonavia la espurga de certes repeticions, tenim obra per temps.

Al vespre se repetí la mateixa funció ab igual exit que'l obtingut a la tarde.

ROMEA

A les dues de la nit sortirem de aquest teatre; calculis donchs, quines deurien ser les dimensions del cartell...

Desacertats judiquem, l'acort y la pensada d'estrenar en una funció d'ignocents el sàinet *El restaurant de la platja*, degut a l'aixerida ploma del popular autor Ramon Ramon Vidales; que lo succehit dilluns al vespre serveixi d'experiencia pera escullir en anys successius ab més *aplom* obres apropiades per aitals diades, es lo que desitgem y esperem... *El restaurant de la platja* es un sàinet plé de color, de xistes y de situacions graciosíssimes; sense ser el millor del esmentat autor honra la seva firma; el personatge més ensopegat es sens dubte el de *Xich de Roda*, molt ben interpretat pel senyor Aymerich. Quan ocupi en els cartells el lloch que li correspón, confiem que'l públich sabrà apreciar el seu indiscutible valor y aplaudir-la com se mereix.

Obtingué, en conjunt, una interpretació molt arrodonida mereixent citarse els noms dels actors Vives, Daroqui, Galceràn, Nolla, Santacana, Parreño y Vallbé.

L'hostal de la llebra... apuntissen un altre senyor Franquesa y Comas, popular empresari de aquet teatre y si mirés de aliviarla quelcòm de certes escenes que s'allargaven inútilment encara millor que millor...

La Deria de don Pau, de autor anònim... el públich rigué, nosaltres també rigüerem, y tots plegats al abaixarse la cortina, convinçguèrem en que'ns havia fet passar una bona

estona... molt bel... En aquesta obreta se distingí en primer lloch el senyor Vives, galán jove cómic, que si segueix pel camí emprès arribarà lluny; molt bé els senyors Daroqui, Aymerich, Torelló, Czapdevila y senyoreta Vallbé.

Y ara arribem a la part més llastimosa o sia al intermedi cómic-gimnàstic-acrobàtic per la celebrada troupe Busca—segons resaven els cartells—y que produí un efecte deplorable... Senyors empresaris, més comte en escullir els números que Barcelona, sortosament no es Matagalls, ni molt menys y certes coses no passen, ni poden passar, ni passaràn may, car per més de *Ignoscenta* que sia una diada, no es a ningú permès ofendre ab grolleries el paladar del públich sense que aquet per la seva part protesti de la *rifada*; procurin, donchs, senyors meus, esmenar la plana suprimint aquet *intermedi-còmic-soporífer*, en les demés representacions que del programa de ignocents donguin.

De l'òpera-bufa *Gli amanti di sancti di guixi* sols ne direm que s'hi lluhiten els senyors Aymerich, Nolla, Daroqui, Vives y la senyora Faura.

NOVETATS

En aquest teatre el dia d'ignocents s'estrenaren tres obres: *Camí de Sant Boy*, *La colla de la gana* y *La Reina de l'hostal*. Però vetaquí que l'ignocentada estava tota en l'anunci, car les obres esmentades no eren altres respectivament que *L'agencia d'informes*... *Aucells de pas* y *La Reina*.

Però ademés aquestes conegudes obres aparesqueren lleugerament modificades, més ben dit trastornades, de tal forma que'l públich hi esclata ab fortes riallades.

Les modificacions consistien en xistes y improvisacions dels actors ab les quals alguns d'ells com els senyors Rojas, Barbosa, Vehil y Vilallonga donaren mostra de son bon humor y gracia.

Per aquesta diada l'Empresa del Novetats tenia en cartera un *detective* den Coca que s'ha reservat pera posarse un altre dia. Se comprén.

ARNAU

El lliri d'aigua y *Els savis de Vilatrista* han sigut les obres que més bona interpretació han tingut darrerament. Foren molt aplaudits, la senyora Caparó y els senyors Guixer, Saumell, Rubió, Sinca y Marcet.

El públich que concorre a n'aquestes funcions matinals, que per cert es escullit y atent, pot fruhir de les bellesa de drames catalans, lo que fa que s'aparti d'aquelles grolleries que per desgracia se ven obligada l'empresa a fer a la tarde y vetlla dels dies de festa.

Sabem que'l senyor Baró té propòsits dignes de lloansa que l'honoraràn en extrém.

De Tots Colors ne parlàrà.

APOLO

Sirena del nostre amich Apeles Mestres obtingué bona execució tant pels actors com per l'actriu encarregada d'interpretarla. La direcció a càrrec den Guilemany justa y acertada.

¡Llàstima que l'empresa no's dediqui a fomentar quelcòm més, nostre escena catalana!

Agrupacions y Societats

Niu Tranquil.—Baix la direcció de l'Emili Alsina se representaren darrerament les obres catalanes *La teta gallinayre* famosa producció den Camprodón y *El polsón* juguet per riure una estona. La direcció anà inmillorable com sab ferho l'Alsina y l'ajudaren ab acert, la Sta. Pallegà y els senyors Amat, Ripoll, Monrás y Yebra. El públich premià ab aplausos la feyna de tan arrodonit quadro.

Germanor.—Constituhida aquesta Agrupació se pot dir en societat ferma, desde primer d'any, comensarà sa tasca, y que no será estèril, tota vegada que a més d'escullir-se lo més bò de la nostra escena, s'hi estrenaràn produccions, que com a proba d'ensaig donaràn coneguts escriptors, devant l'excelent quadro escènich que's te combinat.

De Tots Colors 'ls prestarà apoyo sempre que's fassin mereixedors d'estima; mes també ab imparcialitat els farem notar sos errors. Els aconcellerem que al estrenar procurin saber lo que estrénen. S'hi representaràn obres den Vilaregut, Crehuet, Morató, Folch, Graells, Giaccosa, Rusiñol, Iglesias y altres. Avant!

Art y Bellesa.—Per inauguració d'aquesta entitat instalada al carrer Balmes 137 y 139 s'escullí el magnífich drama den Guimerà *Mar y Cel*. La direcció a càrrec den Francesch Sanches no'ns va agradar. La Sra. Prats feu una «Blanca» magistral, donant relleu a l'obra y als endecassilabs hermosos del segon y darrer acte. En Yebra fou l'héroie de la vetlla, ja que sabia'l paper, sentintlo ab aquell carinyó que fa excel·lent al aficionat. Ajudaren ab singular acert els senyors Vilarinyo y Viladot, igual que'ls estudiosos germans Ferrers. També se representaren unes pesses líriques que foren molt ben interpretades.

El decorat de *Mar y Cel* a càrrec den Brunet y Pous, no cal dirho: notabilíssim de veres.

Corren veus qu's tracta de fer una vetllada en honor al distingit poeta festiu Eduart Coca Vallmajor, escullint *Gent d'ara*. De Tots Colors no hi mancarà.

GRACIA.—Centre Nacionalista Republicà. —El dia 25 de desembre posaren en escena, les sarsueles *Verdalet*, *Pare y Fill* del co-

mers de Barcelona y *La Esquella de la Torratxa* interpretades admirablement per les senyores Marsal, Saumell y els senyors Claramunt, Xuclá, Adrià, Bertrán, Serra, Rojas, Cullerell, Xaus y Martí; essent aplaudits frenèticament al final de cada obra.

Pera'l dia 10 s'anuncia el benefici dels estudiosos aficionats senyors Beltrán y Rojas, posant en escena *Tristos amors* y *Gent de platxa*, també hi pendrà part l'actor del Teatre Novetats senyor Miquel Rojas, qui recitarà el monòlech den P. Crehuet, *Boca d'infern*: Esperem veurehi un plé.

—La Filantròpica.—La nit del 25 del pasat va representarse en aquesta societat el drama en 3 actes *Lo ferrer de tall* desempeñat per les senyoretes Sempere (T. y R.) que digueren sos respectius papers de Baronesa y Rosa ab molt gust y acert: la senyoreta Capdevila que s'encarregà del Biel (manxaire) hi estigué bé; llàstima que tant poch l'afavoreix. La senyoreta Bagot, acceptable en l'Agneta; el senyor Sagalà, ben possessionat del tipu de Mestre Jordi'l digué admirablement; el senyor Graells, bé en l'Esquerrà; els senyors Sansalvador y Codoñer, si s'haguessin fet més passos del paper haurien quedat bé, però, en algunes escenes anaven mitg a les fosques y els senyors Vert, Vilaró y Ustrell, sortiren del pas.

El públich aplaudí ab justesa tots els acabaments d'acte y alguns parlaments del esmentat drama.

El dia 26 repel·liren el drama del director del quadro en J. Casellas, *La creu d'or*, fent-se aplaudir tots els que prengueren part en la interpretació.

—Ateneu Catalanista.—El dia de Nadal se donà una extraordinària representació posant-se en escena les celebrades obres *Jordi Erin* y *La ma de mico*. La execució anà inmillorable. En la primera de dites obres, En Claveras, encarregat del protagonista, estigué felicíssim, fentnos oblidar en alguns passatges de que fos un aficionat... Es tot l'elogi que'n podem fer. Fou secundat admirablement pel jove Castells, qui progressa notablement en l'art de Talia. En la segona obra, tots els quins hi prengueren part, conseguiren impressionar de debó a la concurrència... Una *Ma de mico* com no podia esperarse. La senyoreta Durán, encaixadíssima en el paper de «senyoreta Withe». En Boguet (P.) inmillorable. Discretíssim en Claveras en el «Morri». Molt bé en Castells en l'«Herbert». En Clariana forsa encaixat en el «Sampson».

El diumenge tingué lloch una funció d'innocents composta de les obres *Mala nit*, *La butifarra de la llibertat* y *Els moros contrapuntats*, en les quines foren les delícies de la concurrència tots els joves que hi prengueren part.

Pel dia de cap-d'any s'anuncia *El patí blau* y *Resurrecció*.

—Institut Obrer Gracienc. —El dia de san Esteve, baix la direcció den Calveras (P.) posaren les obres *Regalesa* y *L'alegría que passa*, pera celebrar la inauguració del espayós teatre. La execució d'abdués anà tan fluixa que passarem per alt el citar noms perque tots ho feren prou malament; empró, devem fer especial menció de la senyoreta Ferrándiz (A.) quina, (sobretot en la «Zaira») sapigué treuren molt partit cantant ab forsa sentiment. Els chors y quarteto bastant desafinats.

—Teatre Modern. —La companyia Olivar Sala ha donat algunes representacions de *Lo ferrer de tall*, ab inmillorable execució.

—Circol de Propietaris. —El dia 25 se posà en escena l'obra de n Pitarrá *La dida*. La execució anà del tot ajustada, sobretot per part dels senyors Font y Martina, encarregat dels papers de Didot y Baró. Foren ben secundats per les senyores Bozzo, Carnicero y Guardia y els senyors Bello, Furquet y Badena.

Pel dia de cap-d'any s'anuncia'l benefici del senyor Mantúa, director de la companyia, posantse en escena dugues obres castellanes y una de catalana.

—Cassino Artesà.—El dia de Nadal representaren la sarsuela *Lo primer dia*, en la qual hi prengueren part els senyors Abril, Franco-li, Puig (E.) y senyora Lorán. Després feren *L'alegría que passa*, executada per les senyores Lorán, Amat y Darnis y els senyors Abril, Galindo, Puig (P.), Garriga, Devenat y Batlle. La primera de les esmentades obres anà bastant fluixeta... la segona, pitjor; els que la representaven no semblaven pas els mateixos de la darrera volta que la posaren en escena. Sens dubte afiats de que aleshores ja'ls havia sortit prou ajustadeta, ara no volgueren pendres la molestia de fer els assatjos necessaris.

El diumenge s'hi posà en escena *L'ase de'n Mora*, ben executades per les senyores Lorán, Amat y Darnis y els senyors Puig (P. y E.), Galindo (B. y F.) y Viladot, que divertiren forsa la concurrència que sortí molt satisfeta.

SANT ANDREU.—La Lira.—Digne de tota lloansa y encoratjament es l'obra d'aqueixa benemèrita entitat.

Després de molts anys de conreuar la música, dissapte estrenà son teatre, aixecat ab l'esforç de tots els socis.

Ab l'experta direcció del senyor Matías, posà en escena *Lo plor de la madastra*, que des-empenyat per les senyores Sanllehi y Matas y els senyors P. Feliu, Surroca, Matías, Massó, Brugada y Cortinas, hi posaren tot son esforç, sortintne forsa airós y apleganthi sorollosos aplaudiments.

De retruch, acabà ab tant simpática festa, estrenantse per ell una bonica decoracioneta pintada pel senyor Arris y un altre quin nom sentim no recordar; les avans dites senyores y els senyors Gatell, Arris y Arbés, compliren son comés fent riure.

SANT GERVASI.—Centre Autonomista Catalá de S. Gervasi. Notabilíssima fou la vetllada infantil que tingué lloch en aquesta entitat el dia 26 de desembre. Cal parlarne detingudament pera demostrar l'importancia que revestí.

Primer de tot posàren en escena el sainet *De Nadal a sant Esteve*; ahont els menuts artistes feren la delicia del públich que de gom a gom omplia el saló d'espectacles. La nena Segara y els nens Riera y Miralles encarregats respectivament dels papers de «Sra. Pepa» «Sr. Esteve» y «D. Eloy» foren els que més se distingiren en la execució, molt ben secundats per les nenes Rita, y Serra y els nens Mandado, Humet, Gomez, Castells, Cuxart, Oliverés, y Sala. G.

Totseguit tingué lloch la vetllada literaria-musical en la que hi prengueren part els següents: Anita Roig executà molt bé al piano pessa, Pelar Candelas recitá ab molt bona entonació la hermosa poesia «Amor de Mare». Angela Rita executà al piano una altre pessa. La nena de 6 anys Paquita Madriguera executà magistralment al piano una composició que li valgué els honors de la repetició. Executà també una marxa composta per ella mateixa que li valgué una forta, y delirant ovació. Si segueix aixís augurem a n'aquesta famosa nena una brillantíssima carrera.

Donà fi a tant hermosa festa un ball infantil.

Y ara sols ens resta donar nostre mes cora felicitació a D. Joan Batet per la bona organització de la vetllada pregantli que fassi per manera de que poguem fruir més sovint de l'encís d'aquestes festes que al ensemps que son un acte de cultura per la maynada enlairen els cors dels grans. En vostres mans està, donchs; fins a un altre...

El dia 27 feren la tradicional Ignocentada per cert molt acertada ja que no feren us de certes xavacanades a que acostumen altres societats.

SANS.—«Ateneu La Familiar Obrera». —El dia 25 es posà en escena pels aficionats d'aquesta Societat els populars *Pastorets*. —Cumpliren bé ab els seus respectius papers els senyors Joan Romani, Barba, P. Llopis, Casulleras, Boria, J. Soler, Martí, R. Soler, Riqué, Jansana, Jorba, A. Llopis y nena Boria.

Superiors y molt ben cantats els coros d'àngels, pastors y dimonis que foren dirigits pel notable director J. Izquierdo.

El dia 27 se posà en escena per segona vegada *La Mare* per la companyia que dirigeix el notable primer actor y director en Gastón A. Mantua.

Rebí la senyora Bozzo la nostra segona felicitació donchs estigué inmillorable en el personatge de «Mare». El senyor Furquet molt bé en el «Manel» Els senyors Mantua y Font molt naturals ab els seus respectius pa-

pers de «Cardona» y «Mestre»; igual devem dir del senyor Bello en l'«Albert».

Secundaren en la representació els senyors Bardem, Barba, Boria, Sinca, Soler, senyoreta Guardia y senyora Carnicero y Farnés.

Centre Catòlic.—Els dies 25 y 27, se representà en aquest Centre *L'estel de Nazaret*. Cumpliren ab els seus papers els senyors Laporta, Cantarell, Salvat, Drets, Segura, Costa, Rabasa, Guarro, Agell, y nens Basté, Vergé, y altres.

SANT MARTÍ.—Foment Martinench.—Divendres la companyia que dirigeix el Sr. Morera y ab cooperació de la distingida actriu Srta. Daroqui, posà en escena *Tristos amors*, *La Ma de Mico* y *El ninot de mollas*. En l'execució de la primera, fora contadas excepcions, estingueren molt desafortunats, ja que ni un sol moment, lograren la compenetració ab l'auditori. En la segona ja estaven més a tò; puig el treball del Sr. Pons, vingut expressament, reanimà forsa.

L'última feu riurebastant, acabantse la festa, fent vots la majoria de poguer prompte fruit de obres per l'estil al ensemps que dignament representades.

—F. R. El Pueblo.—Representada com es costum per aficionats, ne fou una obra castellana.

Per fi de festa el divertit sàinet *Lo Pronunciament* que desempnyat per el director de la companyia Sr. Solà, y els Srs. Marcó Gelabert y una Srta. quin nom sentim no recordar, reculliren forses aplaudiments.

—Centre N. R.—Ab *Lo lliri d'aigua* y *L'esquella de la torrassa* celebrà eixa entitat la festa de Nadal, d'etes obres posades en escena pel Sr. Castell y executades per las Sras. Zimora, Carnicero y la nena Gil y els senyors Botet, Doria, Ferrer, Freixas, Bartrina, Julià, Canales, Pagés y Gubern obtingueren una regular interpretació.

La nombrosa concurrència premià sa tasca aplaudint sorollosament al final de tots els actes.

—Ateneu C. C.—La companyia d'aficionats que dirigeix el Sr. Marcegés, posà en escena la vetlla del dissapte en aqueixa entitat el següent programa: *Lladres* que obtingué si be una ajustada execució, no una igual justa interpretació, ja que casi tots pecaven de poch precisos en son respectiu caràcter. *La mà de mico* patí igualment del mateix defecte que's marcà bon xich més tractantse d'una obra com aqueixa per lo que son indispensables qualitats y esforços del tot reconeguts. S'acabà la festa ab la comedieta *Una senyora sola*, en la que tothom hi rigué y aplaudí.

—Ateneu de Sant Lluís.—Totes tres festes se posaren en escena els seus tradicionals *pastorets* en castellà, obra que pot assegurar-se que continuarà representant-hi en les diades succesives y apropiades.

Dels nostres Corresponsals

VILLAFRANCA DEL PANADES.—La Principal. Com s'anuncià en el passat nombre's aficionats de la casa representaren el dia 25 *La mare eterna*, del senyor Iglesias, en la que's notà manca de direcció. La senyoreta Dolors Peris els ajudà en la interpretació de la esmentada obra y la pessa *A cada modista*.

—Lliga Industrial. Posà en escena el dia 26 a la nit la Secció Artística d'aquest centre *Lhereu Escampa*, la que una vegada més donà proves de lo estudiós y bona direcció que en tots sos treballs s'ha notat, il·luminant ses facultats artístiques el director senyor Sabat y els senyors Font, Miró y alguns altres que tant contribuïren al bon desempeñy de l'obra y especialment les senyoretas Marta Vallespir y Paquita Roca. Per final la pessa castellana *Contrabando*, que feu riure de debó.

—Col·legi de Sant Ramon. Posat en escena pels alumnes representaren el dia 27 *Sant Miquel de Brufaganya* y *El ballet de la masia*, que foren coronats ab grans aplaudiments per la distingida y nombrosa concurrència.

—Associació Catòlica. Per commemorar la diada dels Ignoscents feren una vetllada de bon gust, en que tothom esclafí fortes rialles. Cal fer menció de les composicions inèdites dels senyors Sala, Santocana, Parés y Poch. Fou organitzada y executada pel element jove.

BADALONA.—Teatre Espanyol. La interpretació que donà a l'obra de l'Iglesias *Les garces* el dia de Nadal a la tarda la companyia Terradas-Casas, sigué la més fluïda de la temporada. Les nombroses escenes de conjunt sortiren totalment descompostes. Al senyor Terradas que desempnyava el «Pelegri» se'l vege nervís durant tota la representació. Nosaltres ens permetérem observar als joves de la companyia que bona part d'ells no havien estudiat els seus papers, com també deuria procurar la direcció que les senyores que hi prenen part sapiguessin ben bé's seu.

La senyora Villalba completament desconcertada. La senyora Sarbosa gairebé en les mateixes condicions de l'altra. En cambi la senyora Matas digué dignament la seva part.

El diàlech *Un cop de teles* fou molt be representat pel senyor Clapés y senyora Sarbosa.

Esperem que's joves de la companyia Terradas-Casas se rescabalaràn en la representació de *La mare*, anunciada pel dia de cap d'any, en que hi pendran part les primeres actrius Adelina Sala y Dolors Marsal.

IGUALADA.—Ateneu Igualadí. Durant les passades festes ha fet estada en el teatre d'aquesta societat la companyia que dirigeix el primer actor Antoni Piera.

Representaren el primer dia la comedia *Tenorios*, que agrada moltíssim; el segon dia posaren en escena la pessa catalana *La gran rifada*.

El tercer dia *La Aranya*, d'en Guimerà que no agrada com era d'esperar donat la importancia de l'obra; ab tot reberen aplaudiments per son treball els senyors Riera, Roura, Llano y Cazorla y les senyores Panadés y Pallardó.

—Círcol Mercantil. Val més no parlar de lo que durant aquests dies ha entretingut als concurrents a aquest teatre.

—Centre Moral. Els aficionats d'aquest centre ferms en el seu propòsit de presentar coses noves o de poch temps, han representat el drama liric *L'estel de Nazareth*, de Ramon Pàmies.

Tots els aficionats donaren proves de ser estudiosos y amants, y's va distingir en el paper de «Naim» el senyor Antoni Canals que va recullir en algunes escenes grans y merescuts aplaudiments.

Dirigi l'escena'l senyor Enrich y secundaren molt bé's principals papers els senyors Ventura, Amenós y Raich.

—Poncella. *Jocentut*, *La sirena* y *La lluna de Valencia*, fluixetes.

—Centre Catòlic y Joventut Carlista. Els *pastorets* s'han convertit ab *Pastorells* ab un arrossegament de *esses* y unes castellanes que semblaven *capelletes* dels articles dels *Suecos*. En resum, uns aficionats que denuncian d'una hora lluny les poques ganes d'estudiar que tenen.

GIRONA.—Centre Republicà Federalista. Dissapte

posàren en escena les obres *L'últim anglès* i *Cura de cristià*, ab una interpretació regular.

—El Progreso Infantil. Les obres escullides pera la vetlla del dissapte foren: *Catalunya*, *Sogras a la graella* i *Turrona y Neules*, en les quals s'hi lluhiren els joves Tejero, Busquets, Vilar y Forés. Les altres parts bastant acceptables.

—Orfeo Gironi. Divendres representà a aquesta societat coral i a benefici de la secció, l'obra *El naixement del Salvador o la redempció del esclau*, ab una interpretació pessima.

El diumenge, diada dels Ignoscents, posàren en escena l'obra en quatre actes *El tenorio*, que feu riure al públic com vulgarment se diu, «per les butxaques». L'interpretació immillorable, siguent els que més se lluhiren els senyors Pumarola, Patiño, Palol y Montal.

—Circol Catòlic d'Obrers. El dissapte passat representà la secció teatral d'aquesta societat, la peça *La mort del rei* i la sarsuela *L'altotjat*, ab l'interpretació bastant bé.

Per fi de festa s'obsequià a les senyorettes concurrents ab un escullit repertori de sardanes.

BERGA.—Forment Catòlic. El dia de Nadal posàren en escena *Els pastorets* ab molt bona interpretació.

El dia de Sant Esteve tres pessos que feren passar una estona divertida.

—Teatre Quedo. La primera festa *El bressol de Jesús*, i l'endemà el gran drama de l'Iglesias *L'escursó*. S'hi distingí notablement el senyor Santandreu y'l secundaren bé la senyora Varela y el senyor Casafont. Els senyors Agón y Puigxercós y la senyora Solanes molt lluxets.

VILASSAR DE DALI.—Teatre del Centre Vilassanès. El dia 25 se posà en escena el magnífic drama de'n Rusiñol *L'hereu Escampa*, en quin despenyo cal anomenar pel seu bon treball d'artista (encara que sols se donen el nom d'aficionats) als senyors Galbany, Sabarrit, Paterna y Castells, fent ressaltar el de la dama jove senyoreta Josefina Pallarès qui'n ensenyà lo molt que val, representant el paper de «Caterina». Per fi de festa se posà el juguet de'n Ribot *Ditzós ball de màscares*, agradant molt les senyorettes Pallarès y Rodríguez y els senyors Galvany, Sabarrit, Graupera y Castells.

La direcció a càrrec de'n Pau Galvany. El teatre estigué ple de gom a gom, probant això lo molt que agrada al públic vilassanès saborejar alguna qu'altre obra que s'aparti de tot aquell «gènere» que d'un temps ençà pretenen alguns joves (petits de teatre) introduir-nos.

ESPARRAGUERA.—Teatre Nou. En aquest teatre en el dia 20 del passat se representà a la tarda *Als peus de vostre* i a la nit *Uncop de cap*. El dia 25, festivitat de Nadal se posà una obra castellana. Per fi de festes posà *La vengança d'una sogra*, per les senyores Sanchez y Guart y el senyor Sitjà.

VALLS.—Circol Tradicionalista. Els dies 25 y 26 a la nit y 27 a la tarda representaren els aficionats *Els pastorets nous* de l'Albanell.

El dia de Nadal la direcció escènica tenia quelcom que desitjar. Les paraules que articulaven els aficionats ho oren tot menys de l'obra. Allò no's pogué pendrer més que com un ensaig general. Únicament sortiren airoso de llurs papers en Nadal y Fontanilles. En Pallarès quan declamava molt bé, immillorable, però quan havia d'escollir estava masea darat.

El dia de Sant Esteve la direcció molt ben ajustada. Aquí sí que podríem enaltir el nom de tots els aficionats. En Fontanilles («Lucifer»), Pallarès, Ciutat, el que feya de «Sant Joseph», que si mal no recordo era'l director senyor Serra, Trilla y Fàbregas.

El dia 27 també va anar tot com cal. El tramaista senyor Parera va presentar molt bé les escenes sols que anaven un xiquet rústich, els telons y en els apoteosis finals hi havia poca llum.

Aquest últim dia representaren també al final *Sistema Munyon*. El públic aplaudi sempre el treball dels aficionats, encara que alguns no s'ho mereixien.

—Aroma Vallense. Representaren *Emboliohs*, *Un afaita clatella*, *Retrats* y alguna altra. Molt bé el senyor Boada y el senyor Espanyol.

MOLINS DE REY.—Els cinematògrafs segueixen omplint les vetlles d'aquesta temporada d'hivern. En el cafè l'Alambra s'hi han donat, d'en quan en quan,

intercalades entre les pel·lícules, algunes representacions de sarsueles castellanes.

—En l'Ateneo (Centre Autonomista) hi ha una secció d'aficionats als que es d'agrar el bon desitg que tenen de que resultin variades les sessions del «Cine». Per cert que essent partidaris de posar en escena obres catalanes, no ho fan moltes vegades, degut, segons confessió d'ells a l'escassetat de sarsueles petites escrites en nostra llengua que puguin inquirir-se a les llurs apitituts y a les modestes condicions d'aquestes vetlles.

El dia de Nadal representaren la bonica comedia *Gent de platja* de una manera acabada, essent molt d'aplaudir el treball de l'antic aficionat senyor Grés, aixis com el del senyors Tort, Bosch, Port y demés.

GRANOLLERS.—A la nit de la diada de Sant Esteve en la societat-cassino, després d'una vetllada literaria musical ben remarcable, se representaren els monolochs d'en Russiñol *L'escudellómetre* y *El sarau de Lotja*.

En el Centre Catòlic, y a la tarda de la mateixa diada, se posà en escena el drama *Los Pastorets*. La representació va anar molt ajustada.

La companyia d'aficionats de La Unió Lliberal té en estudi pera representar-lo pel dia dels Reys, el drama *Jovenut de príncep*.

TEYÀ.—(Teatre de Dalt).—En la nit del dia de Nadal, els aficionats de l'agrupació «La Moderna Unió» de la mateixa, ab tota sa bona voluntat acostumada, representaren el drama de A. Ferrer y Codina, *Un quefé de la Coronela*.

L'interpretació anà bastant arrodonida.

Lo que hi ha, y que mereixeria ser tractat extensament, es que malgrat els esforços que ve fent dita Agrupació en bé de la unió de la vila (que's lo que demanava que's fes un any en una diada com la de Nadal tampoch hi assistí: una part del públic, perque fan funcions modernes y les tracten d'immorals).

Sembla que fora hora de que's deixessin aquestes carrincloneries demostrant ser més indulgents; puig si aviat no's procura deixondir-nos una mica, ens veurem privats de fer fruit les belleses de l'art teatral.

OLOT.—El dia 13 del mes passat, al «Centro Obrero» se posà en escena l'obra de'n Lluís Millà *Sogras a la graella* y un «pasillo» d'una sarsuela castellana, ¡Es extrany que aquests centres tan compostos d'obres catalanes, redactin els programes en castellà y fassin obres castellanes!

El 25 el «Ateneo Obrero» se posà en escena *La Mare eterna* y *Campi qui pugui* dirigit als aficionats el senyor Avellana. Programa en castellà.

La mateixa nit el «Centro Catòlic» posà *Com les olives* d'en Pere Bòquet de Requesens, baix la direcció del afichat Coromina, distingint el senyor Nogué. Programa en català.

El 26, el «Centro Obrero» posà *Got per copa* y una creació del quadro d'aficionats escrita per en A. Mas y Casanovas, anomenada *La nit de Nadal*.

VENDRELL.—El dia de Nadal, com anticipàrem, la secció dramàtica de la Societat Moral «La Lira Vendrellense» va donar una funció dramàtica en el teatre del Casino-Circo, composta de les obres següents:

El quadro dramàtic *La Mort*, en la qual el jove net Andreu Nin va saber comoure a la concurrència interpretant el benicò «Eloy». En Joan Robira y la Marta Vallespir, se feren aplaudir en la gran escena den «Jaume» y «Rosa». Molt just en Joan Bassa en l'«Avi» com també la senyoreta Paquita Roca y la senyora Antigas, ab tot, aquesta, una mica insegura en el seu paper. Al final foren tots cridats a la escena.

Se representà després, per primera vegada, com a a prova d'estudi, un diàlech, adaptació a l'escena catalana d'un conte de R. Bracco, pel conegut autor, compatriota nostre, en Ramon Ramon y Vidales. Aquest diàlech, que va esser interpretat pel mateix Ramon y la senyora Vallespir, interessà en gran manera a la concurrència, especialment pel final inesperat y nou. Sabem que no tardarà molt temps a donar-lo a conèixer en un dels teatres catalans de Barcelona, un distingit y aplaudit actor.

Seguí el sainet de l'Iglesias *La Colla den Pep Mata*. En aquesta obra la colla de La Lira, va trobar-se dintre'l seu element. El fort de dicta acció dramàtica es les obres

de conjunt y de gran moviment escènich, lo contrari que generalment sol passar en les companyies d'aficionats, que re espanten de posar en escena obres de tal mena. Els L'ros, com els diuen aquí als simpàtics aficionats, s'hi mouen ab el desembrar de veritables actors; lo que es tenir una entesa direcció. Tots s'hi llueiren, actors y actrius, en especial en Jaume Nin, en el protagonista.

Acaba la funció ab *Sense sogra*, en quina obreta la senyora Antiga hi estigué molt bé, com també les altres dugues senyores esmentades ja, y'ls senyor Nin, Bassa y Romeu.

SABADELL.—Centre Sabadellés (Gelats). El diumenge dia 20 del passat l'agrupació «Soler» va representar el drama en tres actes de n. Rovira y Serra *Riu avall*. En ell estigueren bé les senyoretes Miralles y Granje. El senyor Sallent molt bé en el segon y tercer acte, y els demés no n'hi havia cap que sapigués el paper puig tots anaven a les paipentes. Per peisa la comedia *A cal sabale*, desempenyada ab acert per tots a excepció del senyor Domenech que no es feya càrrech del tipu que representava.

—El dia 25, l'Agrupació Fontova, va representar el drama en tres actes del *immortal* (ja ens el donen per mort) Angel Guimerà *En polcora*, no més els devem dir, que després de donar per mort a l'autor, asseminaren a l'obra. El distingit aficionat en Jaume Monsech, recita el monòlech del mateix Guimerà *Mestre Olaguer*. Per fi de festa la comedia *Un marit gelós*. El dia 26 al dematí, la mateixa Agrupació representà les comedies en un acte *Un joch nou* y una sarsuela castellana. El mateix dia a la nit l'Agrupació Tutau va representar el drama en tres actes *La monja enterrada en vida* y la peisa *Les orelles de D. Pau*; el drama sortí regular, però la peisa se veyia que hi mancaven alguns ensaïjos. El dia 27 a la nit, les agrupacions Fontova y Tutau de comú acord, representaren les comedies *Donde Benet*, *La professió de Corpus* y el drama en un acte *L'Idiota del gorch negre*; per fi el monòlech *L'esclau oprimat*.

—Teatre Euterpe.—Estant de pas la companyia que dirigeix el primer actor en Joseph Pubill, donà dugues funcions els dies 16 y 17 del corrent, d'obres castellanes.

—Societat Coral Colón.—Per les festes de Nadal y Sant Esteve, representaren *Lo mas perdut* y la peisa de n. Lluís Llibre *Sense argument*; el drama de n. Guimerà *La boja*, y el joguet còmic de n. C. Gumà *L'amor es cego*, desempenyantor molt arrodonit la senyoreta Clemència Boulé y ls senyors Altarriba, Bósom, Plavà, Viladomat, Figueras, Fontanet, Tres, Domenech, Vila, Vergés y Girbau.

—Teatre Camps de Recreo: El dimecres dia 23 el Bloch Artístich Dramàtic «Joventut» posantse de comú acord ab la companyia Delgado-Huervas que actua en aquest teatre, representaren el drama en tres actes de n. Santiago Rusiñol *L'Hereu Escampa*, en la que les senyores Zamora y Carnicer, ho desempenyaren molt ajustadet. Els senyors Casas, Monsech y Alegret, molt bé. Cal fer menció del senyor encarregat del paper de «Jaume» que'l desempenyà bé com poques vegades l'havíem vist. El senyor Mas, ab el «Guillem» estava molt discret en toda l'obra. El senyor Reisch no's feya càrrech del tipu que representava, y els senyors Vila y Martí no sabien gens el seu paper. El dissapte, dia 26 repetiren la mateixa obra, y per fi de festa representaren el joguet còmic-irich en un acte *La Conquistista del papa*, que ho desempenyà molt bé la senyora Oliver, y altres ab la cooperació del mestre Enrich Bosch.

—Centre Lirich-Dramàtic.—Per les festes de Nadal y Sant Esteve, inauguraren un magnífich teatre, en la que hi representaren la preciosa comedia en tres actes de Rusiñol y M. Sierra *Els savis de Vilatrilla*; treballaren molt bé les senyoretes Prats, Gil, Arévalo y la senyora Muntal y els senyors Basté, Figuls, Padrós, Casasanpere, Gomis (Ll.), Borrás, Plans y Alóm y els senyors Gomis y Trias, encarregats dels papers de «senyor Pascual» y «Enrich» en feren una creació els quals demostraren sos mèrits d'artista. El senyor Deu, ab el paper de «Plin» estigué molt discret.

El dia de Sant Esteve representaren *Lo Pubill* que ho desempenyaren molt bé tots els que hi prengueren part junt amb les senyoretes Prats, Gil y la senyora Muntal. Per fi de festa posaren la comedia en dos actes

de n. F. Fuentes (fill) *Ho sé tot*, que en feren una creació els senyors Borrás, Deu, Alóm, Casasanpere, y Bracóns.

—Academia Católica.—Per tots els dies 25, 26 y 27 se han estat representant els populars *Pastorets*. Pel dia 26 a la nit representaren la sarsuela catalana *Setze jutges*. Després estrenaren el proverbi en un acte del consoci y director d'aquesta Academia en Esteve Trullàs y música del consoci en Antón Griera, *L'home del ós*. Se tracta d'una obreta molt ben escrita. *L'home del ós* tingué un èxit colosal per la bona execució que va obtenir, encara que el senyor Penalba no sabia gaire el seu paper.

—Círcol Republicà (Creu alta).—El dia 25, festivat de Nadal, representaren el monòlech de Santiago Rusiñol *L'Escudellómetro*, desempenyat bastant regularment pel senyor Vila. Per fi de festa la comedia en un acte de n. Joseph Amell y Serra *A la oca del mar*. El dia de Sant Esteve se posà el quadre dramàtic de Joseph Burgas *Caleari amant* y la comedia en dos actes de Joseph M.ª Arnaú *Al altre mon*, prenent part en l'execució de dites obres, les senyoretes Sanchez y Garriga y els senyors Figuls, Vila, Alsina, Fainé y Domenech.

—Asociació Católica.—En els dies 25, 26 y 27 se han representat els populars *Pastorets*.

CANET DE MAR.—El divendres diada de Nadal, la secció dramàtica de la Joventut Canetense representà'l drama de n. Santiago Rusiñol *L'Hereu Escampa*. El conjunt fou bastant desigual, corresponent la part principal del fracàs a n'el jove que feya de Hereu. Hem de confessar que tingué molt atreviment. Les senyores Vidal y Vidosa, tampoch els ajudaren, perque no sabien gaire el paper.

Per fi de festa representaren la comedia *Indicis*, regularment.

El mateix dia, en el Teatre Principal, la companyia d'aficionats que dirigeix en Pere Cot, posà en escena el drama de n. Joseph Got y Anguera, *La Bogeria* y l'hermós quadro de n. Antoni Bori Fontes *Gent de platja*.

Tant en el drama com en la comedia, el director y tots el demés actors feren bona feyna. Com ho tenien molt estudiat, no deixaren un petit detall. Els ajudaren notablement les senyores Lluïsa Bofarull y Concepció Miralles.

El públich entusiasmata aplaudi a cada final d'acte. A les moltes felicitacions que ha rebut el senyor Cot per la acertada direcció, hi afegirem les nostres que son per cert ben merescudes.

DE TOTS COLORS, celebra cap d'any y, d'aquí en avant, celebrarà la solemnitat de cada divendres (dia de sortida del periòdich) publicant 32 pàgines de folletí.

L'importancia d'aquesta millora, feta tant sobtadament, (ja que nosaltres som d'aquells que parten... poch o molt, però fan sempre més de lo que prometen) quedarà demostrada considerant que, en un sol nombre, el present pu-

bliquem, sencera, la famosa obra dramàtica de Verga

Cavalleria Rusticana

traducció catalana, autorisada per l'autor, y deguda als notables escriptors Carles Costa y Joseph M.ª Jordà.

Cavalleria Rusticana

es una de les més hermoses produccions del teatre modern y ja es prou coneguda y popularisada perque'ns calgui fer-ne cap elogi. Direm només que la traducció catalana que avuy oferim als nostres lectors es la mateixa que ab tant d'èxit va estrenarse a Romea, quan dirigia aquella companyia l'eminent actor Enrich Borràs. En el repartiment que aleshores va cabre a

Cavalleria Rusticana

hi figura el nom, entre altres, dels distingits actors senyors Enrich Borràs, Dolors Delhom, Agna Monner, Jaume Capdevila, etc. No cal afegir, donchs, cap més paraula perque's compregui la importància que revesteix publicar la primera edició de

Cavalleria Rusticana

que avuy reparteix DE TOTS COLORS. Creyem que tots els amants del bon teatre ens agrahiràn la pensada.

En el nombre vinent, seràn repartides les cobertes que hem ideat per l'enquadernació de

Cavalleria Rusticana

Aleshores, donchs, els nostres subscriptors, rebràn l'obra degudament enquadernada y, com de costúm, sense augment de preu.

ROSA BERND, el colossal drama de Gerhart Hauptmann,

está ensajantse al Teatre Novetats.

Romea: S'han emprés, seriosament, els ensaigs de *La familia Rocamora* Hi ha en ensaig també, una comedia en dos actes que, segons veus, es arranjament d'una notable producció còmica estrangera.

Principal: Dissapte dia 9. se verificarà l'estrena de *Els hipòcrites* producció que vé anunciantse de temps y que tant esperada es per tots els aficionats a la literatura dramàtica. Totseguit comensarán els ensaigs de la comedia en 4 actes *Arseni Lupin*, que actualment se representa, ab sorollós èxit, a París, y de la que tenim les millors referencies.

Novetats. Segueixen els preparatius per posar en escena, a la major brevetat possible, el gran drama de Hauptmann *Rosa Bernd*. Se'ns diu, a l'hora en que escribim aquestes ratlles, que demà dissapte s'hi estrena una comedia en dos actes original del plorat autor l'Eduard Coca y Vallmajor.

ROSA BERND, que será estrenat desseguida, promet ser un grandiós èxit teatral.

La nova Societat «Arte y Belleza» de la que ja parlem en altra lloch del present nombre, sembla que promet ferse una societat forsa respectable. Ho diem, perque es mostra de la seva vitalitat, la de que pagarà als autors un duro per acte.

Si bé es cert que a Barcelona hi ha altres societats que paguen lo mateix,

també ho es que fa pler el veure que les novel·les surten ja donant mostra de vida intensa.

DE TOTS COLORS ha adquirit permís per publicar ROSA BERND.

El notable escriptor March Jesús Bertrán, acaba d'entregar a l'empresa del Teatre Principal, la traducció catalana del drama en tres actes de Gerhart Hauptmann *El pobre Enrich*.

Es aquesta, segons opinió de eminents crítics, la millor producció escènica del gran autor alemany. *El pobre Enrich* serà representat a Barcelona ab tota justesa seguint les indicacions del propi autor de l'obra. Es de preveure, donchs, un èxit sorollós.

No cal dir donada l'importància de l'obra, que *El pobre Enrich* serà publicat dintre la biblioteca DE TOTS COLORS.

Desde'l nombre vinent, DE TOTS COLORS comensarà a repartir ROSA BERND.

El comité de lectura que ajuda y aconsella a la nova empresa de teatre català que actúa a Novetats, porta llegides ja una dotzena d'obres de les quals moltes seràn representades ben aviat. No podem avensar títols, però sabem que's tracta de produccions veritablement notables.

Dit comité's proposa activar la lectura

de les obres que falten pera completar el nombre de trenta que's el de les produccions que fi foren presentades.

Es de elogiar la conducta dels senyors que formen l'esmentada comissió. Ells son garantia, no sols pels seus mereixements sino també per la seva activitat, de que els autors que s'hi confiaren seràn tractats ab l'atenció y justícia degudes.

DE TOTS COLORS repartirà ROSA BERND en folletí de 32 pàgines.

Sabem de cert que a no tardar molt serà traduït al català, per un eminent literat, un drama que s'ha estrenat a París ab un èxit extraordinari. Se tracta de una obra de M. Bisson, el conegut autor de *Les sorpreses del divorci* y de tantes altres produccions conegudíssimes, que porta per títol *Madame X*.

Aquet drama fonament interessant s'ha estrenat, com ja hem dit, y segueix representantse ab èxit creixent al teatre de la «Porte de Saint Martin». Es d'esperar, donchs, que a no tardar molt deurem veure'l en un de nostres teatres.

Fem constar ab molt gust, perque es una mostra de que ja ha arribat al estranger l'importància del teatre català, que l'eminent literat a que'ns referim traduirà l'esmentada obra a petició escrita del propi autor M. Bisson.

Aixís que estiguem autorisats, ja donarem més detalls que completaràn l'importància d'aquesta nova.

DE TOTS COLORS Surt cada divendres.
Redacció y Administració—Passatge de Mercader, 10